

corespondentele din alte limbi indo-europene atestă un *e*: grec. τρεῖς, scr. *trajah*, lat. *trēs* {8/40; 10/155}. Numai în *šbjo* vocala [ĭ] nu provine din [b] — vocalismul din vechea cehă atestă o altă origine {5/93} —, ci este, probabil, analogică; dar acest verb are o situație diferită de a celorlalte, căci *ši-* de la infinitiv provine din *sju-* {8/96}.

Ar mai fi de adăugat, la cele spuse în alineatul precedent, că S.B. Bernstein, discutând despre alternanța *oi/ei/i* {3/176}, admite formele **vbjo*, **vbeši*, **lbjo*, **lbeši*, în timp ce V.V. Iavnov, care se întemeiază pe autoritatea celui dintâi, enumeră aceste forme printre cele care ar avea *b < i* {6/92, 197}.

N. van Wijk {14/169—170} aduce în discuție și formele adjectivale de tipul v.sl. *dobryje*, unde vocala dinaintea lui /j/ reprezintă într-adevăr un /y/ primar, căci avem de-a face cu aglutinarea la *dobry* a unei forme a pronumelui cu tema *j-*. Însă, după cum rezultă indirect din enumerarea formelor cu alternanță grafică înainte de /j/ făcută de A. Vaillant pe baza analizei textelor paleoslave {13/51—54}, în acest caz [y] nu este redus. N. van Wijk însuși constată {14/171} că în formele de tipul *zlyje* se folosește numai litera corespunzătoare lui /y/, nu și cea care notează vocala ultrascurtă /ĭ/. (Cf. și {11/190—191}).

Din examinarea condițiilor în care au apărut [ĭ], [ĕ] s-a văzut că nimic nu ne îndreptățește să considerăm aceste sunete ca variante comune ale fonemelor /b/ și /y/, respectiv /b/ și /i/, care s-ar fi neutralizat în poziția respectivă.

La aceeași concluzie ajungem și în urma analizei evoluției ulterioare a acestor sunete. Într-adevăr, dacă în rusa veche am fi avut o pronunțare identică a prefixelor verbale *vb-* și *vy-* înainte de /j/, atunci nu s-ar fi ajuns la formele actuale deosebite *vojti* „a intra” (v. rus. *vojeti*) — *vyti* „a ieși” (v. rus. *vyjeti*) etc. În cuvântul *Kijev* (v. rus. *Kyjev*) ar fi trebuit să avem /o/ după /k/, așa cum avem în *drugoj* (v. rus. *drugъj*) etc. Nominativul plural al adjectivelor determinate, de ex. *dobryje*, pe care V.V. Ivanov în lucrarea citată îl consideră pe drept o formă dezvoltată, pe cale fonetică normală, din v. rus. *dobryjē*¹ ar fi trebuit de asemenea să aibă un /o/ înainte de /j/. În sfârșit, prefixul *pri-* adăugat unor teme care încep cu /j/ trebuia să se transforme, măcar în acele cazuri în care nu putea exista o influență analogică, în *pre-*. În realitate însă avem *prijatel'*, *prijut*², ca și *priđu* (< v. rus. *prijđu*, prin contragere), *prijědu* (< v. rus. *prijědu*) etc. Cf. și *vjež'at'* — *vyjež'ž'at'* (< v. rus. *vježž'ž'ati* — *vyježž'ž'ati*) etc.

În concluzie, putem spune că teza potrivit căreia, în ultima perioadă a slavei comune și în faza inițială (inclusiv epoca primelor texte) a slavei orientale, între /b/ și /y/, respectiv /b/ și /i/ înaintea lui [j] nu exista opoziție nu este confirmată de o analiză mai atentă a faptelor și nu poate fi adoptată în descrierea sistemului fonologic al acestor limbi. De asemenea, nu se poate

¹ Ca și celelalte vocale anterioare, /ĕ/ era întotdeauna precedat de un /j/ la început de silabă, ceea ce nu se nota decât în mod excepțional în scrierea veche rusă {4/48, 59}.

² În dicționarul etimologic la care este coautor V. V. Ivanov {12/s.v.} aceste două cuvinte sînt considerate ca moștenite din slava comună.